

satellietkaart van de gekozen bossen. Op de site www.brabantsevogels.nl is ook een handleiding te vinden. Deelnemers ontvangen tussentijds nieuwtjes en uiteindelijk in de herfst de eindresultaten.

Tot slot

Naast het feit dat het een leuke en goed te herkennen soort is, is het ook een heel vroege broedvogel en kan je al in februari-maart aan de gang. Je hoeft dus niet nog maanden te wachten tot het broedseizoen eindelijk weer begint. Het is al begonnen!

Kan ik op je deelname rekenen?

Joost van Bruggen

Foto: Erik de Waard

Middelste Bonte Specht, stuwwal in Nijmegen (Berg en Dal), februari 2007

Ringterugmeldingen 05

Dit onderdeel van Vlerk blijkt gelukkig geen stille dood gestorven maar is springlevend, al hoewel dat van een aantal van de terugmeldingen niet gezegd kan worden. 'De één zijn dood is de ander zijn brood' zullen we dan maar zeggen of één van de bekendste van een Nederlandse filosoof 'elk nadeel heb zijn voordeel'. Want als het wordt doorgegeven door de vinder dan wordt de vogel onsterfelijk door een opname in deze rubriek. In deze editie een melding van een gemêleerd gezelschap zoals daar zijn Pieter van Vollenhoven, Frank Majoor, Peter van Geneijgen, Roy Verhoef en Edwin Witter. Naast de bijzondere soorten is er ook veel te melden over de gewone soorten, dus blijf ze insturen.

Zwarte Ooievaar Hiddensee CA013315 (T188)

Op 19 augustus 2010 werd een kleurring van deze vogel (T188) afgelezen op Het Loo nabij Apeldoorn door Pieter van Vollenhoven. De vogel was op 22 juni op het nest geringd in het Spreewald ten zuidoosten van Berlijn door Carsten Rohde. Hij houdt zich in Duitsland bezig met onderzoek naar Zwarte Ooievaars. Een tweede jong uit hetzelfde nest, T187, werd op 11 augustus in de buurt van Dresden gezien, hetgeen kan duiden op onafhankelijke najaarstrek van nestgenoten. Geringde Zwarte Ooievaars zijn zeldzaam in Nederland. De afstand tussen het Spreewald en Het Loo is ongeveer 545 km. Zie voor de foto's en het commentaar van Pieter van Vollenhoven en voor een foto van de ringer Carsten Rohde van de beide jongen op het nest op www.ooievaars.eu

Mandarijneend Arnhem 5229255

De Mandarijneend is van nature een lange afstandstrekker. Binnen Europa zijn er verschillende grensoverschrijdende meldingen. De verste binnen Europa bekende melding is een Mandarijneend die van Engeland naar Rusland is gevlogen. Maar de Arnhemse populatie lijkt behoorlijk honkvast weet Frank ons te melden. Tijdens de strenge vorst (op 12 januari 2009), hebben we voor het eerst de populatie rond Apeldoorn opgezocht. Hier zijn toen in totaal 66 Mandarijneenden gezien, deze bijna allemaal op ring kunnen bekijken. Maar helaas geen enkele geringde uit Arnhem gezien! Ook in winter 2009/10 zijn hier geen geringde Mandarijneenden waargenomen. Maar nu dus de verrassing... Man 1kj geringd met ringnummer 5229255 op 10-8-2005 te Velp (Gld). Teruggezien in Arnhem/Velp op 25-9-2005, 15-10-2005, 28-10-2005, 8-3-2006 en 12-3-2006. Daarna nooit meer totdat die dood werd gemeld op 13-9-2008 uit Svorksjoen, Sor-Trondelag, Noorwegen. Dit is 1259 kilometer van de ringplek!

Frank heeft op het Vogeltrekstation de originele meldbrief erbij gezocht. De melder geeft op: "found the ring on a foot of something that looked like a dead duck (?). Feathers and bones found 200m from the shore of Svorksjen (a lake). Probably eaten by some bird of prey". Uit navraag bij de melder blijkt dat de Mandarijneend in de omgeving van de vindplaats schaars is. Ook de onzen kunnen dus een flinke afstand afleggen. Zie voor meer info en een foto van vindplaats op www.frankmajoor.nl

Slechtvalk Stockholm 90A30220

Op 22 september 2010 raakte een Slechtvalk opgesloten achter de steigerdoeken van de Eusebiustoren in Arnhem en werd snel ontdekt door steenhouwer Henk v/d Berkt. Deze waarschuwde de gemeente Arnhem en via Christine Paris kwam deze natuurlijk snel bij Peter van Geneijgen terecht. Peter sprong gelijk op zijn fiets en heeft de

Slechtvalk samen met Henk in een hoekje gedreven. Daar kon ze vrij makkelijk gepakt worden. Na het opnemen van biometrie en toevoegen van een oranje kleurring (met inscriptie) heeft Henk haar boven op de toren vrij gelaten (zie foto). De Slechtvalk is als nestjong geringd op 13 juli 1999 op een rotswand bij het dorpje Korpilombolo. Korpilombolo ligt in Lapland, ongeveer op de poolcirkel in het Noordoosten van Zweden op ongeveer 1905 km van Arnhem. Ze is nu dus 11 jaar oud. Volgens Peter zit ze waarschijnlijk al vanaf het najaar van 2000 iedere winter op de Eusebiustoren. Dit is te zien aan de hand van de ruiveren en uiterlijke kenmerken. In de winter van 2000 zat er voor het eerst een Slechtvalk met toen nog een paar veertjes uit het jeugdkleed. Dat betekent dat deze vogel ook in 1999 moet zijn geboren. Bovendien had deze ook een metalen ring om de rechterpoot. Van andere plekken in Nederland weten we dat overwinterende Slechtvalken ieder jaar naar hetzelfde stekkie terugkeren aldus Peter. Dat zal hier ook wel het geval zijn. Deze vogel heeft daardoor al zeker 42.000 km op haar teller staan. Elf jaar is al een behoorlijke leeftijd maar er zijn er ook die de 18 gehaald hebben. Dus wie weet zien we haar nog een paar winters terug. Henk en Christine worden door Peter bedankt voor de melding want het was een mooi buitenkansje om wat maten te nemen en een kleurring toe te voegen.

Grote Mantelmeeuw Museum Stavanger Norway 335976

Op 16 september 2000 vond Roy Verhoef een dode Grote Mantelmeeuw langs de waterkant bij de Bijland. Deze bleek een aluminium ring om te hebben uit Noorwegen. Deze meeuw was op 20 juni 1985 geringd in Noorwegen, 812 km van de vindplaats. De ringplek was een klein eilandje Jarstein, Karmoy voor de zuidkust. Hij heeft ruim 15 jaar met deze ring rondgevlagen. Een belangrijk deel van de bij ons overwinterende Grote

Mantels is afkomstig van Noorse kolonies.

Kerkuil Arnhem 5392437

Het betreft een volledig platgereden kerkuil waar ik een zwaar beschadigde ring heb weten af te peuteren, aldus Edwin Witter. Hij vond de vogel (al langer dan een week dood) op 2 juni 2010 op de Brugweg in Aerdt. De onfortuinlijke vogel bleek geringd te zijn door Maarten Hageman (als volgroeid en leeftijd onbekend) in de Ossenwaard op 7 oktober 2005. De afstand tussen beide locaties is 2 km en de vogel is 5 jaar of ouder geworden. Verkeer is de belangrijkste doodsoorzaak bij deze soort doordat wegbermen

Henk v/d Berkt met de Slechtvalk net voor het loslaten op de Eusebiustoren in Arnhem.

Peter van Geneijgen

extensief gemaaid worden en er daardoor veel muizen aanwezig kunnen zijn, zeker in vergelijking met de vaak intensief gebruikte aanliggende agrarische graslanden. Daarnaast is de verkeersintensiteit ook sterk toegenomen in de afgelopen decennia. Voor 1963 kwam nog geen 5% van de Kerkuilen om ten gevolge van het verkeer, daarna liep dit op tot 30% in 1982 en meer dan 50% in de jaren negentig (Broedvogelatlas). Opgemerkt moet worden dat een dode Kerkuil langs een weg makkelijker gevonden wordt dan op een andere plek, maar dan nog trekt verkeer een zware wissel op deze soort.

Waterhoen Arnhem 5.137.075

Op 4 maart 2002 vond Roy Verhoef bij het Huijgenspark in Arnhem een dode Waterhoen, als verkeerslachtoffer, die door Frank Majoor op 6 november 2001 geringd was in Sonsbeek. De leeftijd bij het ringen was "na het eerste kalenderjaar". Op 16 januari en 18 februari is de ring van dit Waterhoentje nog afgelezen in Sonsbeek door Stef Waasdorp. Het was dus niet zo verstandig om dit mooie park te verlaten. Je vertrouwde plekje verlaten heeft altijd enig risico omdat de voedselsituatie ongewis is en ook de gevaren op de nieuwe stek onbekend zijn. Het vierkante plasje van het Huijgenspark wordt namelijk aan drie zijden omsloten door een weg, dus deze plek heeft zeker een risico als je Sonsbeek gewend bent waar de verkeersdruk rond de waterpartijen niet zo hoog is.

Jan Schoppers
jan.schoppers@sovon.nl